

мистичната ориентация при подобни начинания, „технологията“, по която те се вършат или могат да се извършват, и др. под. никак не са без значение при общата и конкретната оценка за мотивите и последиците от такива поведенчески „авантюри“ или отдавна потребни и преследвани житейски цели, планове и личностни програми.

В зависимост от техните стойности, от естеството на тяхната тъждественост или различност се детерминират в немалка степен и форма и габаритите, които могат или трябва да се достигнат, т. е. определят се възможните „етажи“ във външногруповата (или междугруповата и общосоциалната) структурираност на пространството, които са достижими или желани и провокиращи своето „покоряване и обитаване“ от съответните ромски (групови и персонални) субекти.

Естествено, плурализмът на съдържателните и формалните измерения на вертикализационните стремежи се разкрива и проявява не само в своите директни и еднопосочни (по семиотично-смисловата си тоталност) духовни и поведенчески концепти. Той може да се поражда и извършва и „под булото“ на привидно разнопосочни по характер и функционална натовареност душевни и поведенчески проекции.

В този смисъл вертикализационните стремежи на циганите не рядко показват значително разминаване между „подводните течения“ на истинската мотивация (неосъзната или подсъзнателно действаща) и феноменологичните стойности на проявената душевна или поведенческа ориентация, нагласа и маниерност при личностната или груповата реализация. Тъкмо затова вертикализацията може да приема превърнати, отчуждени форми, да се изказва в неразбираем за самите роми „език“ на техните духовни и поведенчески търсения и реакции. На тази база в социалното пространство на циганите могат да се налагат, препоръчват и регулират съответни поведенчески матрици, както и кореспондиращи им интерпретативни версии, които имат различна ценностно-нормативна стойност и роля спрямо пространството на други ромски групи или тоталното обществено пространство.

Превратните и мистифицираните форми на вертикализационните стремежи на циганите на практика най-често кореспондират с